

Oanmäld visit

Aksel Sandemose berättar i sin bok *Murarna kring Jeriko* om en honom obekant man som en dag kom på oanmäld visit. Denne gav ett spänt och besynnerligt intryck och såg rädd ut. Han sa att han hade något viktigt att berätta om kräfta (cancer). Han hade nyckeln till kräftans mysterier. Detta hade avslöjats av den amerikanska regeringen som hade avslöjat hemligheten för honom under tysthetslöfte. När kräftans gåta var avslöjad blev det möjligt att åsamka hela mänskligheten kräfta, och mannen fick inte föra vidare att det var amerikanernas hemliga vapen. Dessutom – men Sandemose kunde inte se att det hade med kräfta att göra – hade amerikanerna börjat förstöra alla kloka människors hjärnor ”med radio”, medan de nöjde sig med att göra de dumma till sina anhängare. Själv hade han blivit alltför kraftigt bestrålad när han skulle vinnas för Amerikas sak, och han hade själv blivit en farlig radio. En kvinna som hade sett på honom hade fallit död ner, och det hade förekommit flera sådana fall. Och så var det en kamrat till mannen som hade fått tag i amerikanernas farliga radio, tydligen genom inbrott. Han satt nu någonstans och strålade med den och hade nu också träffat Sandemoses gäst, som visserligen var träffad på förhand, men vars kamrat hade utvidgat uppfinningen med att först låta offren äta kvarts. Kvartsen magasinerade strålarna i sig så att försökspersonen kunde döda folk bara genom att se på dem, till exempel också genom en kikare. Slutligen kom mannen fram med sitt egentliga ärende. Han hade fått bud att Sandemose kunde frälsa världen med det som mannen nu hade berättat, men det måste i så fall ske före klockan sex samma dag.

Vilken sjukdom tror du att främlingen led av? Motivera.

Schizofreni, alternativt schizofreniformt syndrom. Bizarra vanföreställningar.

Ange minst fyra ytterligare fynd i psykiskt status, utöver vad som redan beskrivits ovan, som ibland kan observeras vid denna sjukdom.

Hallucinationer. Nedsatt förmåga till emotionell kontakt. Avflackade affekter. Inkongruenta affekter. Fattigt tal och mimik. Tankestörningar som associationsstörningar, tankestopp, tanketrängsel och neologismer (”desorganiserat tal och beteende”). Hänsyftningsidéer.

Hur bör denna man utredas idag?

Sedvanlig psykosutredning enligt SPF's riktlinjer, v g se dessa. Innefattar bland annat somatisk utredning, missbruksprover, psykosocial utredning, neuropsykologisk utredning, anhöriganamnes.